

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА УСВІДОМЛЕННЯ ПОЧУТТЯ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ	
В.Г. Швець, В.І. Булюк	110
ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ У ФОРМАТІ УЧБОВО-НАУКОВИХ ГРУП	
О.Г. Бурдо	111
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	
А.Д. Салавеліс, І.М. Калугіна, С.М. Павловський	113
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЕКОНОМІСТІВ: СВІТОВИЙ ОГЛЯД, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ	
Т.А. Кулаковська	115
СУЧАСНА ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МОДЕЛІ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	117
ВИКЛАДАЧ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
В.Е. Волков	118
ЗАКОРДОННІ СТАЖУВАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ	
Л.В. Фігурська, І.С. Чернега	119
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ОНАХТ ЗА ПРОГРАМОЮ «СЕНСОРНИЙ АНАЛІЗ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ»	
О.Б. Ткаченко, Л.О. Валецька, Л.О. Каменева	120
МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Н.В. Жихарєва	121
НОВІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ПРАВОВИМ ДИСЦИПЛІНАМ	
І.А. Осадча	123
ПОРТФОЛІО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ Й ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГУ СТУДЕНТА	
Н.М. Корсікова	125
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	
С.Л. Колесніченко, С.О. Поплавська, С.В. Кисельов	129
ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Л.Л. Лобоцька, О.Л. Фрум	131
ДІАГНОСТИКА РЕФЛЕКСОРНО-РЕГУЛЯТИВНОГО КОМПОНЕНТУ РОЛЬОВОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ	
Г.А. Черняк, І.А. Кириченко, Н.Г. Крилов	133
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ І ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	
Л.М. Пилипенко, О.І. Данилова, І.В. Лопотан	136

3. Могилевкин Е.А. Карьерное портфолио студента вуза [Электронный ресурс]/Е.А.Могилевкин. <http://fut.ru/images/uploads/companies/msal/>
4. Портфолио в закордонній освітній практиці / [Новікова Т. Г., Пінська М. А., Прутченков А. С., Федотова Е. Е.] // Питання освіти. - 2004. - № 3. - С. 201-238.
5. Учитель И.Б. Формирование профессиональных компетенций будущего педагога профессионального обучения с помощью е-портфолио [Электронный ресурс]/ И.Б. Учитель // Теория и методика профессионального образования. – Режим доступа: http://tmpe.gb7.ru/mag_2_2011.htm

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

С.Л. Колесніченко, С.О. Поплавська, С.В. Кисельов

Викладацька діяльність - одна з найважчих областей людської праці. Для успішного виконання її недостатньо навіть самого глибокого професійного знання предмета. Необхідні і професійні навички педагога. Педагогічна діяльність трактується як особистісна категорія, творчий процес і результат творчої діяльності. Тому дуже важлива організація підготовки викладача до професійної діяльності основою якою є вимоги до особистості самого викладача. Основна мета вищих навчальних закладів сумістити викладання професійних дисциплін з педагогічно-виховною працею, яка є обов'язковою при роботі зі студентами. Вона реалізується за допомогою діяльності викладачів у організації всього освітнього процесу, так, наприклад, професорсько-викладацький склад включений в проектування системи освіти, розробку освітніх професійних програм та стандартів. Вони повинні бути адаптовані, з одного боку, до потреб інформаційного суспільства, що інтенсивно розвивається з характерною для нього інноваційною діяльністю, а з іншого - до особистісних орієнтацій студентів. Це твердження узгоджується з тим, що зміни в суспільстві зумовили потребу в розвитку нових функцій освіти, до яких можна віднести розвиток самостійної особистості і виховання творчої індивідуальності. Новими стали і освітні цінності: самоорганізація, саморозвиток, самоосвіта, самореалізація.

Основними характеристиками викладачів вважають вміння в доступній формі викладати складні проблеми, своїм викладанням захопити кожного, направити активну діяльність на творчий пошук знань: уміння спостерігати, аналізувати факти і явища, що впливають на формування студента як особистості та фахівця. Сучасний студент повинен мати здатність перетворювати теоретичні знання у практичні, а викладач повинен згідно досягнення передового педагогічного досвіду стосовно до конкретних умов організації освітнього простору з урахуванням особливостей власного стилю діяльності допомогти в цьому студенту.

Позитивно слід оцінити і прагнення включити в викладацьку майстерність не тільки загальну ерудицію педагога в області змісту і методів, не тільки оволодіння способами вміло, доступно, з належним ефектом передавати знання, а й вміння допомогти організувати їх діяльності, створити необхідну атмосферу діловитості і взаєморозуміння, засновану на відносинах участі, активної взаємодопомоги.

Майстерність викладача та вихователя-куратора та тьютера є синтезом теоретичних знань і практичних умінь. Рівень виховної майстерності залежить від ступеня засвоєння викладачем прийомів педагогічного впливу і адекватності очікувань, приписуваних ним студентам, які перебувають з ним у взаємодії.

Оригінальний, креативний викладач, що шукає, відтворює рекомендації, методики, розробки не тільки заради самого відтворення, не заради копіювання, а, видозмінює, трансформує методику і таким чином приходять до нових підходів, форм, методів, прийомів, засобів, видів роботи, нових варіантів.

Особлива увага приділяється професійній компетентності викладача, основою якої є «три кита» діяльності і особистості : «знати, робити, бути». З тих пір вплив особистісних якостей викладача на його професійну компетентність відзначається практично всіма. Особливу значущість професійна компетентність набуває в зв'язку з тим, що система освіти в даний час характеризується значними інноваційними перетвореннями. В сучасних умовах, викладач, щоб бути успішним і затребуваним, повинен бути готовим до будь-яких змін, вміння швидко і ефективно адаптуватися до нових умов, проявляти прагнення бути професіоналом, постійно оновлювати свої знання і вміння, прагнути до саморозвитку, бути професійно компетентним.

У структурі професійної компетентності викладача, що реалізує концепцію безперервної освіти, виділяють наступні компоненти:

- мотиваційний компонент; позитивне ставлення до оволодіння знаннями і вміннями; потреба у визначенні мети і способів вдосконалення знань і умінь;

- когнітивний компонент включає систему знань, знання питань економіки, інформатики, іноземної мови та ін., опановуючи які викладач може адекватно оцінювати реальні практичні ситуації, знаходити і застосовувати необхідну інформацію для їх вирішення, а також розвивати професійну компетентність студентів. Когнітивний компонент, крім теоретичних знань з предмета, навичок і умінь володіння інформацією та інформаційними об'єктами, включає в себе знання способів отримання інформації і її передачі, навички вдосконалення професійних знань і умінь, знання між предметних зв'язків. Рівень розвитку когнітивного компонента визначається повнотою, глибиною, системністю знань в предметній області; дослідні, організаторські, вміння, що дозволяють реалізовувати технології формування знань і умінь, здійснювати організацію самостійної роботи, комунікативний компонент включає вміння ясно і чітко висловлювати думки, переконувати, аргументу-

вати, будувати докази, аналізувати, висловлювати судження, передавати раціональну і емоційну інформацію, встановлювати міжособистісні зв'язки, узгоджувати свої дії з діями колег, вибрати оптимальний стиль спілкування в різних ділових ситуаціях, організувати і підтримувати діалог.

Успіх навчання студентів забезпечується не зусиллями окремих викладачів, а системою продуманої і добре поставленої методичної роботи всіх членів педагогічного колективу, в тому числі і роботи керівництва з підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності викладачів. В умовах переходу на якісно новий зміст професійної освіти, основні риси якого - багаторівневність, гнучкість, варіативність, універсальність, спадкоємність - повинні забезпечити професійну мобільність, соціальну захищеність і конкурентоспроможність випускників на внутрішньому і міжнародному ринках. Необхідно якісно змінити методичну роботу в навчальних закладах. Головні зміни стосуються, перш за все, визначення мети - не надання методичної допомоги, а створення умов для діяльності, що саморозвивається; не безадресна передача інформації, а створення гнучких інформаційних технологій.

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Л.Л. Лобоцька, О.Л. Фрум

Якщо дивитися на економічне мислення як на мету економічної освіти, то слід зазначити, що система освіти включає в себе набір знань і навичок, досвід творчого мислення і соціально-економічного спілкування. На основі розвитку економічно розвиненої особистості виявляється її здатність до саморозвитку, самоосвіти, вміння отримувати нові знання і використовувати їх в соціально-економічних умовах, які постійно змінюються. З цієї причини економічне мислення – здатність засвоїти економічні знання і використовувати їх в професійній діяльності та в практичному житті.

Стрімкі зміни зовнішнього середовища вимагають інноваційних підходів до економічної діяльності, з одного боку. З іншого боку, всі висновки та економічні рішення не позбавлені суб'єктивний складової. Тому для підготовки економістів потрібно впроваджувати в освітній процес специфічні методи навчання.

В.Д. Попов розглядає економічне мислення як процес і результат пізнання економічних відносин у формі понять, суджень, умовиводів. Останні входять, на його думку, і в зміст економічної свідомості [1, с. 45].

Особливістю економічного мислення, або мислення економічними поняттями, є його спрямованість на економічну діяльність, тобто на регульовану свідомістю психічну і трудову активність людини, яка розвиває розумові здібності і націлена на реалізацію економічних потреб, інтересів і установок,